

bekendtgørelse i BGB1 1989.327 ff). Reguleringen af de politiske partiers forhold er efter international målestok særdeles intensiv, hvilket bl.a. skyldes erfaringerne fra nazisternes magtovertagelse. I Parteiengesetz' 6. afsnit (§§ 23-31) er fastsat detaljerede regler om partitilskud og pligt til regnskabsaflæggelse. I henhold til § 25 kan politiske partier modtage private tilskud, dog f.eks. ikke tilskud, som er givet til en faglig forening for at denne skal kanalisere midlerne videre til et politisk parti, eller tilskud på mere end 1.000 DM fra anonyme donorer. Navn og adresse på donorer, som giver tilskud på mere end 40.000 DM i et kalenderår, skal anføres i den årlige regnskabsberetning, som anføres til og offentliggøres af Forbunds-dagen¹¹⁾.

I USA, hvor politiske støttekomiteer og enkeltkandidaturer spiller en større rolle end i Europa, er fastsat meget detaljerede regler om maksimalgrænser for individuelle bidrag og krav om identifikation af donorer, 11 CFR (Code of Federal Regulations Sect.) 110.3-110.6, se Federal Register, vol. 54, No. 158, 17. august 1989, s. 34109 ff.

10. I Danmark blev der ved lov nr. 940 af 23. december 1986 indført adgang til offentlig støtte af navnlig politiske partier. Støttens størrelse afhænger af antallet af modtagne stemmer ved foregående valg. Loven indeholder ikke nogen forpligtelse til at aflægge regnskab, og udbetalte midler er skattefri. Dertil kommer, at partiernes folketingsgrupper modtager et fast tilskud til medlemmernes og gruppens arbejde.

Det antages, at politiske partier og partiorganer ikke er omfattet af begrebet »private forhold« i straffelovens § 264 d¹²⁾.

I henhold til lov nr. 300 af 6. juni 1984 om fonde og visse foreninger er Folkekirkens selvejende institutioner, anerkendte trossamfund og godkendte uddannelsesinstitutioner ikke omfattet, såfremt fonden ikke ud over sit hovedformål varetager andre opgaver, jf. § 1, stk. 2, nr. 3. Arbejdsgiverforeninger, fagforeninger og andre faglige sammenslutninger, der har til hovedformål at varetage de økonomiske interesser for den erhvervsgruppe, som medlemmerne hører til, er omfattet af lovens kapitel 13, jf. § 2, stk. 1. Fonde med aktiver på over 3 mio. kr. skal udpege en statsautoriseret eller registreret revisor. I øvrigt er kravet blot, at en eller flere

revisorer, hvoraf mindst én af revisorerne skal være statsautoriseret eller registreret revisor, skal udpeges, jf. § 51, stk. 1.

11. Det foreliggende lovforslag kan således siges at være et udtryk for intentioner, som er i god overensstemmelse med de gældende menneskeretlige regler, og går i en række henseender videre, end staten er menneskeretligt forpligtet til.

Centret har på denne baggrund gennemgået lovforslaget med henblik på at konstatere, hvorledes intentionerne ønskes omsat til praktisk regulering, og skal i den forbindelse knytte nogle enkelte bemærkninger til udvalgte dele af forslaget.

Centret finder det rigtigt, at donorer (navnlig i form af enkeltpersoner) præcise identitet ikke skal offentliggøres. Hvis en sådan offentliggørelse skal finde sted, bør dette i givet fald begrænses til enkeltstående tilfælde, hvor der betales meget betydende bidrag. Centret finder endvidere, at forbudet mod at oprette lister i de enkelte foreninger m.v. over de medlemmer, som ikke ønsker at bidrage, er af afgørende betydning. Personidentificerbar registrering af borgernes politiske overbevisning bør som udgangspunkt ikke være tilladt. Faglige foreningers og politiske partiers virksomhed bør som udgangspunkt ej heller være genstand for statslig regulering.

Princippet om en vis anonymitet i henseende til personidentificerbarhed betinger imidlertid, at de i regnskaberne indeholdte kategorier af tilskud da på anden måde må gøre det muligt for borgerne/vælgerne at danne sig et reelt indtryk af de afhængighedsforhold, de politiske partier måtte stå i. I den forbindelse synes opregningen i forslagets § 3 mindre hensigtsmæssig, idet kun hovedtal for de 5 nævnte grupper skal offentliggøres (jf. de specielle bemærkninger til § 3, bemærkningerne s. 5). Navnlig de under nr. 5 nævnte organisationer m.v. synes så relevante, at en mere detaljeret opdeling og særskilt opgivelse af tal for enkelte grupper af for vælgere/borgerne relevante organisationer synes af væsentlig betydning, herunder om tilskud er givet af offentlige eller private institutioner, af arbejdsgiver- eller arbejdstagerorganisationer, virksomheder og erhvervsorganisationer.